

Tuna Kiremitçi:

“Güzel bir roman sadece sizin seyretmeniz için çekilmiş bir filmidir.”

30 Eylül 2010 tarihinde köşe yazarlığı, müzisyenlik, senaryo yazımı ve kısa filmlerle de yakından ilgilenen edebiyatçı Tuna Kiremitçi Mithat Alam Film Merkezi'nin söyleşi konuğuydu. Git Kendini Çok Sevdirmeden, Bu İşte Bir Yalnızlık Var, Yolda Üç Kişi, Dualar Kalıcıdır ve son kitabı Küçüğe Bir Dondurma ile tanıştığımız yazarla, Nil Perçinler moderatörlüğünde, sinemadan edebiyata çok yönlü bir söyleşi gerçekleştirdik. Çocukluk yıllarında edebiyatla tanışmasından, şiirle ilişkisine; ödülllerinden romanlarındaki karakterlerine kadar pek çok konuya değindiğimiz söyleşi esnasında yazarın yazım ve yazarlıkla ilgilenen öğrencilere de çeşitli tavsiyeleri oldu. ¹

Sizi edebiyatçı olarak tanıyoruz, kitaplarınızı, köşe yazılarınızı biliyoruz, ancak yelpazeniz daha geniş aslında. En başa saralım; nasıl başladınız? Galatasaray Lisesi'ne kadar giden bir yol var. Varlık dergisiyle, şiirlerle başlıyor. Ama öncesinde nelerden etkilendiniz, şiirle nasıl buluştunuz?

Tuna Kiremitçi: Edebiyatla ilgili ilk hatıralarım çocukluğumuzdaki elektrik kesintilerine dayanır. 70'li yılların sonunda, Türkiye'de uzun kesintiler olurdu. Akşam saat 7-8 gibi gider ve sabaha kadar aydınlanmazdı. Mum ışığında geçirilen geceler... Öyle gecelerde rahmetli babam, ben ve kardeşim yaramazlık yapmayalım diye çabalarlardı. O mum ışığı gecelerin birinde babamın elime tutuşturmuş olduğu Yahya Kemal şiirlerini hatırlıyorum. Tabii o zamanlar Yahya Kemal'in epik tarafından etkileniyordum daha çok: “Ak tolgalı beylerbeyi haykırdı: İlerle... Bir yaz günü geçtik Tuna'dan kafilelerle” diye. Şiirle, daha doğrusu ölçülü uyaklı sözle ilk tanışmam budur. Rahmetli babam edebiyata meraklıydı. Kendisi yazar olmak

---

1 Söyleşi metni Tuna Kiremitçi'nin düzenlemesiyle yayımlanmıştır.

isteyip olamamış birisiydi. Bu yüzden benim yazıyla ilgilenmemi istedi. Evdeki kitaplarla geçti ilk yıllarım. Sonra yatılı okul psikolojisi içerisinde içinize dönüp kendinizi tanıma ihtiyacı hissediyorsunuz. Zaten dışa dönük bir çocuk değildim. Okul kütüphanesinden alınmış kitapların etkisiyle de bir yazar olarak ifade etme çabası başladı.

Galatasaray Lisesi'nde Fransızca eğitim veriliyor. Fransız edebiyatından etkilendiniz mi?

Tuna Kiremitçi: Galatasaray'da ulusal değerlere bağlı, sol görüşlü gençler olarak yetiştik. Fransızlar dünyanın en ulusalcı milletidir. Onların karşısında iki şansınız vardır: Ya içlerinde erirsiniz ya da kendi ulusal bilincinizi kazanırsınız. Ne mutlu ki bana ikincisi oldu. Aydınlanma felsefesi ve varoluşçuluktan etkilendim. Hayata dair bir şeyler söyleyen kitaplar; Camus ve Sartre'in kitaplarıydı. Onlarla da Ferhan Şensoy aracılığıyla tanışmıştım. *Ferhangi Şeyler*'in² ilk seneleriydi, Ferhan Şensoy sahnede Camus'dan bahsediyordu. Ben de merak edip okul kütüphanesinde araştırdım ve onun *Yabancı* adlı eseriyle tanıştım. Sartre'a merak sarmam biraz daha sonradır: *Bulantı* ve *Akl Çağı* sayesinde...

İlk şiir kitabınızla “Yaşar Nabi Nayır Şiir Ödülü”nü alıyorsunuz. Bu süreci de biraz aktarır mısınız? Varlık dergisinin kurucusu adına, 30 yaş altında gençleri teşvik etmek için verilen bir ödül bu. O yaşlarda ödüller sizin için ne ifade ediyordu?

Tuna Kiremitçi: Edebiyat dergileri devrinin sonlarına yetiştik. İnternet öncesi dünyadan bahsediyoruz; 90'ların başında hâlâ edebiyat dergilerinin belirleyiciliği vardı. İşte *Varlık* vardı. Şiir gündemini belirleyebilen *Sombahar* vardı. *Adam Sanat*, *Hürriyet Gösteri*'nin eski hali... Cemal Süreya'nın *Papirüs*'ü çıkardığı zamanki altın çağı yaşamıyorlardı ama yine de önemliydi. *Varlık*'ın 30 yaşına basmamış şairler için düzenlediği Yaşar Nabi Nayır Şiir Ödülü'ne en güvendiğim şiirlerimi gönderdim. Kazanınca Oğlak Yayınları'ndan teklif geldi. İlk şiirim de 91'de yine *Varlık*'ta yayınlanmıştır. Hatta şöyle bir anım var; 14-15 yaşlarındayken ailemle Ankara'da yaşıyordum. Dost Kitabevi o zaman da Ankara'nın kitap mabediği. Bir gün babamla orada gezerken *Varlık* dergisini gösterdi. “Bak” dedi, “bu işlerle uğraşmak istiyorsan Türkiye'deki en köklü dergi bu, Onun içinde ne

---

2 Ferhan Şensoy'un 1987'deki 21 günlük hapis cezasının ardından yazıp oynadığı, uzun yıllar sahnelemeye devam ettiği tek kişilik gösterisi.

olup ne bittiğini bileceksin". Bugün hâlâ derginin başında olan Enver Ercan'ın yayın yönetmenliği yaptığı ilk sayıydı. Ercan'la böyle ilginç bir keşişmemiz oldu. Kendisi sonradan ilk şiirimiz yayımlayan kişidir.

Baba figürü, yazılarınız ve kitaplarınızda gözüme çarpıyor. Edebiyatınızda da etkili olmuş zannediyorum; yönlendirmeleriyle sizi başka yollara göndermiş bir figür var. Peki müziğe bakışı nasıldı?

Tuna Kiremitçi: Edebiyat babamın yönlendirmesi sayesinde ilgi gösterip kendimi geliştirmeye başladığım bir alan. Müzik ise, babama rağmen, hatta ona inat başlamış olduğum bir şey. Çünkü babamın müzisyen olmak istediğini öğrendiği zamanki yüz ifadesini hiçbir zaman unutamam: "Türkiye'de kendi müziğini yaparak ayakta kalmış birini biliyor musun sen?" Ben de "Biliyorum, Mazhar Alanson" dedim. Bu sefer de "tamam, hadi sen Mazhar olmayı başardın, Fuat ile Özkan'ı bulabilecek misin?" diye sordu. Şimdi düşününce, çok da haksız değilmiş. Yine de kolektif yapılan işlere her zaman zaafım var; kısa film, müzik... Edebiyat tek başına yapılan bir şey olduğu ve hayatım genelde öyle geçtiği için, arada kolektif bir iş üretme şansı yakalarsam değerlendirmeye çalışıyorum. Müzik de zevkli bir şey; 3-4 kişinin beraber uzaya sesler yollaması, prova saatleri falan müziğin asıl tatminini oluşturuyor. Sanatı karşılıklı ilişkiler içinde bir bütün olarak düşünmek güzel.

Kumdan Kaleler adlı bir grup kurdunuz.

Tuna Kiremitçi: Çekirdeği lisede oluşan bir topluluktu. Gitar çalıp şarkı sözlerini yazdım, besteler yaptım. Bizim için *Kumdan Kaleler* bir yetiştirme ocağıydı diyebilirim.

İzleyici: *Sana Dair...*

Tuna Kiremitçi: *Sana Dair*'i yazdığım zaman 17-18 yaşındaydım. Sömestr tatilinde yazmıştım. Ankara'da sıkılmış olduğum bir zamanda. Müzik gruplarının şöyle bir önemi var. Biz 12 Eylül sonrasının çocukları olarak büyüdük. Mesele Türkiye'nin örgütsüz olmasıydı. Hatta "örgüt" kelimesinin kendisi bile korkutucu çağrışımlar edinmişti. Örgüt! Geceleri ortaya çıkıp insanları yiyecek bir canavar mıydı acaba! Bu sözcük TRT spikerleri tarafından öyle bir vurgulanırdı ki, bir örgüte dâhil olmanın dünyanın en kötü şeyi olduğunu düşünürdünüz. Müzik grupları bizim için bu örgütlenme ihtiyacını karşılayan çok önemli limanlardı. Yani sosyalleşmek, kolektif bir şeyler yapmak istiyorsanız iki yolu vardı; ya folklorla gideceksiniz ya da müzik grubu kuracaksınız. Bu yüzden şu anda hafiften kırka mer-

diven dayamış, ilgisiz işler yapan ama gençliğinde bas çalmış, konser vermiş pek çok insan vardır. Bu durumun az önce dile getirmeye çalıştığım bir sosyalleşme ve örgütlü olma ihtiyacından ileri geldiğini düşünüyorum. Sonra yetenekli olanlar çıkıp gerçek müzisyen oldular tabii. Yani bizim için müzik grubu bir örgütlü aslında. Her konser bir eylemdi, her prova bir merkez komite toplantısıydı. Onun gibi bir şeye karşılık geliyordu. *Kumdan Kaleler*'in de benim hayatımdaki yeri odur.

***Kumdan Kaleler* grubunun bir de ürünü var. Bir kaset yaptınız o günlerde.**

Tuna Kiremitçi: O zamanlar Ada Müzik genç gruplara imkân tanıyordu. Mor ve Ötesi, Nekropsi gibi pek çok grubun ilk albümü Ada'dan çıkmıştır.

Çok sosyal değildim diyorsunuz ama fırsatları yakalamışsınız anladığım kadarıyla.

Tuna Kiremitçi: Müzik sosyalleşmenin bir yoluydu benim için; tek başına bir odada oturup kitap okuyan ya da yazı yazmaya çalışan insanın sosyalleşmek için bulduğu çareydi. Onun takdim ediliş şekli de önemli. Gidip bir yerde çalışıyorsunuz, insanlarla tanışmanızı sağlıyor.

Hâlâ devam ediyor musunuz?

Tuna Kiremitçi: Zaman zaman arkadaşlarımızla bir araya gelerek çalışıyoruz, evet.

Romanlarınıza dönelim o zaman, *Git Kendini Çok Sevdirmeden* (2002) ilk romanınız. Nasıl başladınız? Şiirden romana nasıl bir geçiş yaptınız? Yani eskiden de bir öykü veya roman yazma fikri var mıydı kafanızda? Süreç nasıl gerçekleşti?

Tuna Kiremitçi: *Git Kendini Çok Sevdirmeden*'i yazmaya 1999'da başladım. Yeni şeyler yapmaya ihtiyacım olduğu bir zamandı. Müzik grubumuz yeni dağılmıştı. Bazı sorunlarım vardı, eskisi gibi şiir yazamıyordum ve nefes alabilmek için hayatımda bir pencere açma ihtiyacı duyuyordum. İşte bu pencereydi roman. Daha önce yapmadığım şey, yeni bir bakış. Bir sayfa yazayım, beğenmezsem devam etmem diye. İyi bildiğim şeyler, tanıdığım insanlar, o güne kadar görmüş olduğum şeyler üzerine ukalalık yapmadan, temel insanlık hallerinden bahseden bir şey yazmak istedim. Aslında bir gençlik romanıdır *Git Kendini Çok Sevdirmeden*. Aşk romanı olduğu söylendi, bence mahsuru yok ama bence bir gençlik romanıdır. Hem yazdığım zamanlar genç olduğum için, hem de orada bahsedilen şeylerin genellikle genç-

likte yaşanan güzellikler, saçmalıklar ve gençliğin bitişinden doğan keder üzerine olduğu için.

Gençlik romanı ama aynı zamanda bir kadının hikâyesi.

Tuna Kiremitçi: Gençliğini geride bırakmış bir kadının hikâyesi.

Erkek bir yazar olarak kadını anlatırken ne düşünmüştünüz? Bir kadını dile getirmek eminim daha zordur bir erkek için.

Tuna Kiremitçi: Çok söylendi bu, ama ben çok fazla önemli bulmadım. Çünkü sonuçta insanlara anlatıyorsunuz. Anlattığınız yine insanlar. İnsan deyince de zaten dünyada on tane cinsiyet yok. Erkek ve kadın var. O yüzden bir kadını anlatıyorum diye düşünmedim. Kendimden farklı birini anlatmak zaten başlı başına macera. *Bu İşte Bir Yalnızlık Var* (2003) adında bir *novella* yazmıştım. Orada anlatıcı erkek mesela.

Diliniz çok sade, kolayca takip edebiliyorsunuz okurken. Kafa karıştırıcı uzun cümleler kullanmıyorsunuz. Hayatta da böyle mi yaşıyorsunuz? Kitaplarındaki karakterlerde biraz sizden de parçalar görebiliyoruz. Karakterleri düşünürken tamamen kurmaca mı, yoksa gerçeklik payı olan tasarımlar mı yaratıyorsunuz?

Tuna Kiremitçi: Homeros'tan beri biliyoruz ki en önemli eserler, ait oldukları ulusun dilinin en berrak ve anlaşılır şekilde kullanıldığı eserlerdir. Buysa ciddi dil terbiyesi gerektiren, çok önemli bir mertebedir. Hayatı da öyle yaşıyorum dersem çok iddialı bir şey söylemiş olurum, ama öyle yaşamaya çalışıyorum. Sade yaşamayı başardıklarımın güzel zamanlar olduğunu düşünüyorum. Örnek aldığım hep Orhan Veli'nin yaklaşımı olmuştur. Orhan Veli şiirini, Japon *haikularından*³ ve Doğu felsefesinden etkilenerek yazmış. 40'lı yıllarda bazıları "yahu bu şiiri ben de yazarım." demişler; Kenan Paşa'nın Picasso için söylediği gibi. Bir düşünün Orhan Veli'nin şiirlerini. Sahiden de insanda "ben de yazarım!" duygusu uyandıran şiirlerdir, fakat heyhat, yazamayız... Hâlâ Orhan Veli okumaya devam ediyoruz. Başkası yazamadı o şiiri. Bu bana büyülü geliyor. Ben bir zamanlar bu basitliği hayatta da yapabileceğimi düşünmüştüm. Ama insanın aleme mümkün olan en sade şekilde bakıp öyle yaşamasının her zaman kolay olmadığını gördüm. İnsan en azından yazarken bunu yapmayı deneyebilir.

3 Haiku: Türkçesi eğlenceli mısra anlamına gelen, bugün tüm dünyada meşhur olan geleneksel bir Japon şiir türüdür.

Yazarlardan etkilendikleriniz, şu an özellikle takip ettikleriniz kimler?

Tuna Kiremitçi: Dönemsel olarak değişiyor, bugün söylediğim üç gün sonra değişebilir. Mesela şu aralar (Italo) Calvino'ya tekrar döndüm. Calvino benim üniversite yıllarındaki merakımdı. *Görünmez Kentler*'den (1972) itibaren yaratıcılığına hayran olmuştum. Sonra unuttum, başka şeyler girdi araya. Şimdi sahifalardan bulduğum bir *Görünmez Kentler* baskısıyla yeniden başladım Calvino'ya. Remzi Kitabevi baskısı.

Türkiye'den takip ettiğiniz yeni yazarlar var mı?

Tuna Kiremitçi: Bizim kuşaktan Hakan Günday'ı severim. Yekta Kopan'ı beğenirim. Ayfer Tunç'u ve Ece Temelkuran'ı önemli buluyorum. Sonra Elif Şafak, bence Türk sağının çıkardığı en önemli kalemlerden. Klasik olmuş isimleri soruyorsanız orada çok isim var. Oğuz Atay ve Sait Faik benim için her zaman önemlidir. Attilâ İlhan ve Kemal Tahir hem edebiyatçı hem de aydın olarak vazgeçilmezlerimdir.

Sinema-Televizyon mezunusunuz. Kısa filmleriniz de var. Başyapıt mesela. Bunlar hep üniversite döneminden zannediyorum...

Tuna Kiremitçi: Sinemanın daha çok kısa film kısmıyla ilgiliyim zaten. Şiirsel ve serbest bir alan gibi geldiği için. Sinemayla uğraşacak daha çok zamanım olsa kısa filme yoğunlaşırım.

Devam edecek misiniz?

Tuna Kiremitçi: Yıllar önce çok yaşlı bir adamın filmlerini görmüştüm. "İsveç kısa filmciliğinin babası" kabul ediliyordu. Hayatı boyunca elliden fazla kısa film çekmiş. Ve hiç uzun metrajı yok. Kaçınmış uzun film yapmaktan... Kısa metrajı da bir basamak ya da idman sahası olarak kullanmamış. Hep o adam vardır kafamda, çünkü kısa film kırk saniye de olabilir, on beş saniye de olabilir. İfade gücü bence heyecan verici.

Romanlarınızda Türk sinemasına göndermeler de yapıyorsunuz. Hatta *Yolda Üç Kişi* adlı romanınızda *La Rochelle Film Festivali*'nden de bahsediyorsunuz, bu bana çok ilginç gelmişti.

Tuna Kiremitçi: La Rochelle, denizcilik kenti. Din savaşları sırasında tarihsel önem kazanmış. Oradaki dünyanın en önemli sinema festivali değil ama öğrencilere açık olan bir kısmı var.

“Avrupa Birliği’ne dâhil olmayan ülkelerden öğrenciler gelsin de gözleri biraz medeniyet görsün” diye düşünülmüş. La Rochelle’e 1998 yılında gitmiştim, Dünya Kupası sırasında ve Yugoslavya savaşının hemen sonrasında. Grubumuzda Boşnak ve Sırp öğrenciler vardı. Sırbistan-Amerika maçı esnasında Bosnalı öğrencilerin Amerika lehine tezahürat yapmasıyla bir gerginlik başladı. Son güne kadar da geçmedi. Derken Sırp öğrencilerin en duygusalıyla Bosnalı bir kızın romans yaşadığını fark ettik. Veda partisinde de hep beraber sarhoş olup Bregoviç şarkıları eşliğinde dans ettiler. Çok etkileyiciydi. Sonra bunu roman çerçevesi içinde anlatmak istedim. *Yolda Üç Kişi* eleştirel başarısı en yüksek romanımdır.

İstanbul’la ilgili bir bağ hissediyorum ben yazılarınızda. Karakterler dışarıdan bile gelseler İstanbul’la bir bağ kuruyorlar. Burada sizin bağınızı mı görüyorsunuz?

Tuna Kiremitçi: Eskişehir’den yatılı okula geldim İstanbul’a. Gerçi ailemin sur içinde, Fatih-Unkapanı tarafında kökleri var ama ben İstanbul’a sonradan dâhil oldum. Cemal Süreya kendi sanatını tanımlarken “şiirim Doğu ile Batı’nın çelişkisi-dir” diyor: “Bileşimi ya da sentezi değil.” İstanbul’un çelişkileri beni daha çok ilgilendiriyor. İstanbul’un içinde pek çok İstanbul olması. Ben hiçbir kültürün diğer kültürden üstün olduğunu düşünmem. Ama bir turisti önce Nişantaşı’na, sonra Fatih Çarşamba’ya götürseniz ikisinin aynı şehirde olduğuna inanmak için bin şahit ister. Eyüp’e götürseniz yine başka şehir-dedir, Rumelihisarı’na götürseniz başka. Pek çok İstanbul var. Bu çelişkiler büyük bir enerjinin açığa çıkmasına neden oluyor. Yani bir bakıma hayırlı.

Karakterlerinizi yaratırken insanları gözetliyor ya da inceliyor musunuz? Karakter yaratmak yazar için en meydan okuyucu konulardan biridir diye düşünüyorum.

Tuna Kiremitçi: Halkın içerisinde olmaktan hoşlanan biriyim. Ayrıca, disiplinliyimdir. Yazmaya başladığım zaman zihnim normalde olduğundan daha iyi çalışıyor. Yazmayı bu yüzden seviyorum, çünkü yazarken kendimi daha akıllı hissediyorum. Sokakta olmak, insanları dinlemek, baharından geçenleri nasıl anlattıklarını, aralarındaki diyalektiği gözlemlemek...

Peki yazmaya başlamadan önce ön hazırlık gibi bir aşamanız var mı, yoksa dediğiniz gibi kafanızda oluşan bir şeyi mi dökmeye başlıyorsunuz kağıta?

Tuna Kiremitçi: Kitaba göre değişiyor. *Git Kendini Çok Sevdirmeden* zaten ilk romandı, o yüzden beni nereye götürürse razı

olarak başladım. Aklımda sadece tren garında durmuş, bavuluyla bekleyen genç bir kadın resmi vardı. O resimdeki duyguya doğru ilerlemeye çalıştım. Ama bazı kitaplar daha çok ön hazırlık gerektiriyor. *Dualar Kalcıdır*'daki diyaloglar İkinci Dünya Savaşı atmosferinde geçtiği için önemliydi mesela. Şu anda yazdığım roman da birçok şeyi araştırmamı gerektirdi. Her kitabın gerektirdiği çalışma tarzı farklı. Bazılarını gündüz yazıyorsunuz, bazılarını akşam, bazılarını ön hazırlık yapıp yazıyorsunuz, bazılarını değil. Her kitap kendi çalışma tarzını dayatıyor.

Bir oğlunuz var. Babanızla ilişkinizi de düşünerek cevaplandırırsanız, baba oğul ilişkisi yazılarınızı nasıl etkiliyor?

Tuna Kiremitçi: Valla, bilmiyorum... Buna "şık" bir cevap vermek isterdim, ama bulamadım. Oğlumun hayatımın merkezinde durduğu bir gerçek ama yazdıklarımı nasıl etkilediğini çözümlenmeye belki de henüz hazır değilim.

Köşe yazarlığınız da var. O nasıl gidiyor? Bir yandan da roman tabii...

Tuna Kiremitçi: Sonuçta kalemiyle yaşayan biriyim. Faturaları ödemeniz gerekiyor. Köşe yazarlığının iyi tarafı, insanı formda tutması. Ama yazma şehvetinizi söndüren bir yanı da var. Köşe yazısı yazmayan romancının kitabını okur daha çok özlüyor, başka yerde rastlayamadığı için. Ama ne demişler, "kaçınılmazsa zevk almak lazım". Ben de köşe yazarlığından zevk almayı zamanla öğrendim! Ayrıca insanın kendisini her gün ifade edebileceği bir mecraya sahip olması çok değerli.

Reklamcılık geçmişiniz de var.

Tuna Kiremitçi: Türk edebiyatında kimin yok ki?

Babanız müzisyenliğe karşı gelmiş ama şiir ve edebiyat ile ilgili uyardıysanız herhalde sizi. Oradan da para kazanmak çok kolay değil aslında.

Tuna Kiremitçi: Doğru... Ama bu algının son zamanlarda saçma bir şekilde değiştiğini görüyoruz. Geçen gün bir televizyon çekimi yaptık. Sunucu "kitap yazıp köseyi dönmeyi hayal eden gençler görüyoruz artık" dedi. Düşünebiliyor musunuz, çocuklar ciddi ciddi roman yazarlar "yırtabileceklerini" düşünüyorlar. Gerçi edebiyatla yakından ilgilenenler biliyor işin kahrını. Yine de böyle bir algı oluşmuş. Laf aramızda, aslında zengin işidir yazarlık. İyi bir hayat sürerek yazarlık yapmak isteyenlere tavsiyem, zengin çocuğu olarak doğmaları olabilir, başka türlü zor. "Kitap yazıp yırtmak" gibi bir şey olmadığını gönül rahatlığıyla

söyleyebilirim. Kirada oturuyorum hâlâ.

Sinema ile ilişkiniz nasıl izleyici olarak?

Tuna Kiremitçi: Eskiden olduğu kadar iyi değil. Genellikle kız arkadaşım ya da oğlum beni götürdüğü zaman film seyrediyorum. Sinema okulundan beri binlerce film seyrettim ancak son bir yıldır ilgim şaşılacak derecede azaldı. Evde bile pek seyretmiyorum. Odaklandığım bir iki edebiyat fikri var aklımda, onlar dışında pek fazla bir şeyle ilgilendiğimi söyleyemem.

Böyle bir ayırım yapılmaz ama kitaplarınız arasında en çok sevdiğiniz ya da size ait olduğunu hissettiğiniz hangisi?

Tuna Kiremitçi: Şu anda yazmakta olduğum. “Niye ben bunu daha önce yazmadım?” diye düşünüyorum sık sık.

Ne yazıyorsunuz?

Tuna Kiremitçi: Şimdi özetleyebilecek durumda değilim. Tek söyleyebileceğim, Mevlana hakkında olmadığı... Şaka bir yana, bir tür tarihsel-siyasal fantezi. Shakespeare’vari bir roman ama başka katmanda bir aşk romanı olarak da okunabilir.

Peki aşk hikâyesi tarifiniz nedir?

Tuna Kiremitçi: Bu kolay bir tasnif yöntemi değil... Sonuçta *Anna Karenina* (Lev Tolstoy, 1877) da bir aşk romanı, *Madam Bovary* (Gustave Flaubert, 1857) de. Öte yandan, Barbara Cartland’ın⁴ yazdıkları da aşk romanı değil mi? Bence romanların kalitesini belirleyen konuları ya da türleri değil, nasıl yazdıkları. Osmanlı zamanında da geçebilir güzel bir roman, 25. yüzyılda da geçebilir. Konusu aşk da olabilir, polisiye ya da esoterik tarikatlar da. Konuya bağlı bir hiyerarşi olduğuna şahsen inanmıyorum. *Anna Karenina*’yı aşk romanı diye okuyabilirsiniz. Ama başka bir perspektifle okursanız, o kitabın içinden Rusya toplumunun 19. yüzyıldaki katmanlarını görürsünüz.

Sinemada edebiyat uyarlamalarını takip ediyor musunuz? Sizin kitaplarınızdan bir film uyarlaması yapılması fikrine sıcak yaklaşır mısınız? Bunu düşünen birileri var mı? Yap-sın istediğiniz bir yönetmen olur mu?

Tuna Kiremitçi: Oldu ama gerçekleşmedi.

4 Barbara Cartland (1901 -2000): 700’ün üzerinde beyaz dizi adı verilen aşk romanı yazmış, romanları her zaman çok satanlar listesinde yer almış İngiliz yazar.

Gerçekleşmemesinin sebebi?

Tuna Kiremitçi: Tam olarak bilmiyorum. Sözleşme imzalandı, telifi verdiler, fakat sonra proje bir şekilde askıya alındı. Galiba benim istediğim yönetmenle filmin yapımcısı anlaşamadı.

Mesela Reha Erdem benim şu kitabımı çekse ne güzel olur diye düşünüyor musunuz?

Tuna Kiremitçi: Romanlarım sinemaya aktarılabilir mi, emin değilim. Çünkü bazı kitaplar sinema için daha kolaydır. Bazılarını ise baştan yazmanız gerekir senaryolaştırmak için. Romanlarımda sinemasal sahneler ağırlıktadır ama "*Git Kendini Çok Sevdirmeden*"den nasıl bir senaryo çıkar" diye sorsanız net bir cevap veremem. Bağımsız bir şekilde yeniden yazılması lazım. Birisi "ben bu kitabı alıp üzerine bir senaryo kuracağım ve kafama göre de sağını solunu değiştireceğim, sakın sesini çıkarma!" derse herhalde itirazım olmaz.

Sizin şu sıralar yazdığınız bir kısa film senaryonuz var mı?

Tuna Kiremitçi: Hayır yok.

Peki yarım kalan roman veya öykü var mı?

Tuna Kiremitçi: Yayımlanmamış bir romanım var. Oldukça komik bir roman... Ben seviyorum ama yayınlamak isteyip istemediğimden emin değilim. Ama dediğim gibi, yazarken çok eğlenmişim.

İzleyici: Kitapta okurken çok zevk aldığımız bir eserden sinemada aynı zevki alamayabiliyoruz. Bu durumu biraz da Türk sinemasına bağlayabiliriz. Türk sinemasında da bir dönem edebiyattan çok yararlanıldı. Şimdi edebiyat dizilere kaydı. Siz sinema-edebiyat ilişkisini nasıl görüyorsunuz?

Tuna Kiremitçi: Güzel bir roman sadece sizin seyretmeniz için çekilmiş bir filmidir. Aynı roman hepimizin hayalinde başka şekilde sinemalaşır. Ama filme çekildiği zaman bu büyü ölüyor. Madame Bovary'yi Isabelle Huppert oynamıştı galiba Fransız versiyonunda, artık hep Isabelle'i düşünmek zorundayız romanı okurken. Bugün *Aşk-ı Memnu*'yu Kıvanç'ı (Tatlıtuğ) düşünmeden okuyamayız. Bir bakıma faşizan bir durum, hayal gücünüzü iğdiş ediyor. Buna karşılık edebiyat tamamen hayal gücümüze sesleniyor. Bu yüzden de görseelliğin bu kadar baskın olduğu bir dönemde bile kitaplar hâlâ varlıklarını sürdürüyorlar. Çünkü sinemanın edebiyatın elinden alamayacağı tek şey, hayal kurmaya ve bu hayalleri yaşatmaya duyduğumuz ihtiyaç.

Sinema ve televizyon ne kadar etkili olursa olsun hayal etme ihtiyacı sürdüğü sürece kitaplar yazılmaya ve insanlar tarafından okunmaya devam edecek.

İzleyici: Bazı yazarlar kötü yazdıklarını yırtıp atma, yok etme eğilimleri içerisindedir. Bazıları ise saklayayım, ilerde okuduğumda karşılaştırım düşüncesine sahiptirler. Siz bu konuda ne yapıyorsunuz? Misal, Galatasaray Lisesi'nde yazdıklarınızı saklıyor musunuz?

Tuna Kiremitçi: Şahsen öyle bir arşivim yok. Geriye bakmayı sevmem. Benden uzaktalar artık, onlar için bir şey yapamam. Konudan biraz sapacağım ama gençlerin şöyle bir ricası vardır: Yazdıklarını "bir bilene" okutup yorum yapmasını isterler. Çok anlaşılabilir bir ricadır ama bir o kadar da tehlikelidir. Çünkü siz zaten yazdıklarınızın niteliğini anlayamıyorsanız doğru yerde değilsiniz demektir. Cumhuriyet sonrası Türk şiirine bir bakın. Şöyle bir 40'lı yıllardan Nilgün Marmara'ya, Şavkar Altınel'e kadar gelin ve bütün o ağacın içerisinde emeğinizin bir yere oturup oturmadığını sorgulayın. Ne düzeyde olduğunuzu kendiniz göreceksiniz. Kendinizin jürisi olacaksınız. Sait Faik'in ya da Sabahattin Ali'nin yaşamış olduğu bir dünyada çalışmalarım nasıl bir yerde duruyor, bunlarla karşılaştırım. Bu bağlantıları kurabilmeye başladığımızda zaten kimseye yazdıklarınızı gösterip fikir sorma ihtiyacı duymazsınız. Böyle bir gerekçeniz olmaz, çünkü siz zaten kendi can yoldaşlarınızı bulmuşsunuzdur. Onlarla yolculuğa çıkarsınız. Ben en sağlıklı yolun bu olduğunu düşünüyorum. Yazdıklarını gönderen arkadaşlara da "ben kimim ki sizin yazdıklarınız hakkında yorum yapayım?" diyerek kaytarıyorum.

İzleyici: Biraz fazla sert bir görüş değil mi bu? Mesela bir yemek yaptığımızı düşünelim. Güzel olduğundan eminsinizdir ama değer verdiğiniz kişilerin hoş demesi sizi teşvik etmez mi bir dahaki çalışmalarınız için? Tabii ki olumsuz bir şey aldığınızda onu kafanızdan silmek zor olacaktır, ama eğer iyi olduğundan eminseniz bu süreci çok da kötü atlatmazsınız hence. Ona göre kötü olmuş ama benim için iyi diyip geçiştirebilir, devam edebilirsiniz.

Tuna Kiremitçi: Türkiye'de en zor bulunan şey ne altındır ne elmas; Türkiye'de objektif eleştiri bulunmaz. Objektif eleştiri hiçbir zaman bulamayacaksınız. Çünkü ancak maddi ve manevi bakımdan tatmin olmuş insanlar objektif eleştiri yapabilir. Türkiye'de ise kimse tatmin olmuş değil. Ortadoğu'da tatminsizlik esastır. Haklıyızdır da tatmin olmamakta, çünkü işimizi yap para kazanamayız, takdir bulamayız ve üstüne çile çekeriz.

Bütün bunlar neticesinde bir tatminsizlik tortusu oluşur kişinin etrafında. Bu da insanların birbirlerini objektif olarak eleştirmelerini engeller, çünkü işin içine çekememezlikler, hasetler girer: “Zaten ailesi de zenginmiş, Nişantaşı’nda apartmanı varmış. O yüzden almadı mı zaten Nobel’i bu adam!” Velhasıl, ben de en sağlam insanın kendi kendisini eleştirebilecek bir düzeye sıçraması. Ondan sonra tabii ki bir yazarla arkadaş olursunuz, birbirinize güvenirsiniz, yazdıklarınızı okutursunuz, bundan doğal ne olabilir? Ama tanımadığınız insanlara yazdıklarınızı götürüp ondan sonra moralinizi bozmayın. Kendiniz yazdığınızın ne olduğunu bilin. Sonra zaten sizi eleştirmeye meraklı insanlar çıkacaktır. O konuda içiniz rahat olsun.

İzleyici: Ben *Adını Sen Koy* (Tuna Kiremitçi, 2009) filmini izledim üç-beş defa, anlatımı ve senaryosu çok şiirsel ve değişik geldi bana. Otobiyografik bir yönü var mıydı?

Tuna Kiremitçi: Vardır tabii, sonuçta her şeyin bir otobiyografik yönü vardır. Yazdığınız şey Ortaçağ’daki fasulye yetiştiricileri üzerine bile olsa, kendi hayatınızın hikâyeleri ile dâhil oluyorsunuz. Eskişehir’de çekmiş olduğumuz o filmde benim hayatımdan parçalar var. Şiirsel bir şey olması için çalıştık gerçekten de, zaten filme baktığım zaman iyi yapmışız dediğim şeylerden biri o şiirsellik kısmıdır.

İzleyici: Oyuncu seçiminde daha çok siz mi rol aldınız?

Tuna Kiremitçi: Kısmen... Yapımcının Melis (Birkan) ile bir film yapma isteği vardı, “sen yapar mısın?” diye sordu: “Sinema mezunu değil misin, yaz senaryosunu, çek. Melis de başrolde oynasın” dediler. Oturduk, konuştuk ve “Tamam, yapalım” dedim. Böylece profesyonel yönetmenlik hayatım başladı.

İzleyici: Kısa süren bir *Cumhuriyet* gazetesi maceranız oldu. Bu süreci nasıl değerlendiriyorsunuz?

Tuna Kiremitçi: Çarpıcı. *Cumhuriyet*’ten teklif geldiği zaman “şeref duyurum” dedim. Arka sayfada, zamanında Atilla İlhan’ın yazdığı yerde yazıyordum; daha büyük bir onur var mı? Ulusal sola inanan biri olarak büyük mutluluk duydum. Nazik bir yönetimi var *Cumhuriyet* gazetesinin. İbrahim (Yıldız) Bey ve Hikmet Çetinkaya yazmamı rica ettiler, ben de başladım. Fakat sonra hayatın gerçekleriyle karşılaştım. Cumhuriyet İlhan Selçuk sonrası bir belirsizlik ve fırtına yaşıyordu. O kargaşada tatsız şeyler yaşanabilirdi. Ben de bu fırtınanın ortasında kalacağımı fark edip yol yakınken müsaade istedim.

İzleyici: Yazarlar çok üretken oldukları dönemlerden sonra ba-

zen yazmaya uzun bir süre ara verirler. Bu durum bir tembellik midir, yoksa yeteneğin körelmesi gibi bir şey söz konusu olabilir mi? Ve bu durum nasıl düzelir, sihirli bir ilacı var mıdır?

Tuna Kiremitçi: Yoktur. Yazmaya başlamanın tek yolu vardır hayatta: Oturup yazmaya başlarsınız. Çünkü yazmaya başladığınız zaman zihniniz normalde olduğundan farklı bir üst-düzleme sığıyor ve onun sarhoşluğu ile daha güzel yazmaya başlıyorsunuz. İlham dediğiniz şey de bu zaten, tamamen biyolojik bir tepkime. Bence yazmamak tembellik ya da canınızın aslında o kadar da istememesiyle ilgili.

İzleyici: Yazmak için kendinize özellikle ayırdığınız bir zaman var mı, yoksa elinizde kâğıt-kalem alıp herhangi bir yerde yazıyor musunuz?

Tuna Kiremitçi: Hayat disiplinim yazmak üzerine kurulu. Sabah şu saatte kalkmak, spor yaptıktan sonra kadar köşe yazısını yazmak, sonra gidip Can'la oynamak, akşam romana iki sayfa daha eklemek, sonra kitap okuyup uyumak... Arada bir arkadaşımı görüp beraber maç seyredebilirim ne âlâ! Tabii bu iyi bir disiplin aynı zamanda, her zaman tavsiye edebilirim.

İzleyici: Babanızın edebiyatı sevmenize çok büyük etkisi olmuş, aynı şekilde siz de oğlunuza bazı yönlendirmeler yapıyor musunuz?

Tuna Kiremitçi: Yapıyorum ama galiba pek kulak asmıyor. Babamın, edebiyatçı olamadığı için beni edebiyatçılığa yönlendirmesi gibi bir durum vardı. Ben de rate bir müzisyen olduğumdan oğlumun müzikle ilgilenmesini isterim. Fakat kendisi mutlu olduktan sonra yapacağı her türlü seçimi desteklerim. İsterse "oşinografi⁵ ile ilgilenmek istiyorum" desin. Demek ki mutluluğu onda bulmuştur, bize desteklemek düşer.

İzleyici: Baba-oğul ilişkisinin sanat yapıtlarında kullanımı hakkında ne söyleyebilirsiniz? Sizin bu bağlamda beğendiğiniz yapıtlar var mı?

Tuna Kiremitçi: Erkeğin dünyasında can alıcı bir şey, her gün aynaya bakıp biraz daha benzemeye başladığınız birinden bahsediyoruz. Trajik bir durum aslında, o yüzden de edebiyat için anlamlı. Paul Auster'in *Yalnızlığın Keşfi* romanı önemlidir mesela. Turganyev'in *Babalar ve Oğullar*'ı, Oğuz Atay'ın babasına yazdığı o güzelim öykü, Can Yücel'in *Ben Hayatta En Çok Babamı Sevdim* şiiri... Ama aynı zamanda aşırı derecede kişisel bir

5 Okyanus bilimi: okyanusları ve denizleri inceleyen bilim dalı.

durum. Bir yandan da evrensel... Babam hakkında yazdığım, en kişisel kitabımdır aslında.

İzleyici: Geçtiğimiz günlerde Tophane'deki sanat galerilerine çeşitli saldırılar düzenlendi. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Tuna Kiremitçi: Plastik sanatlara çok hakim değilim. Ama ekstramücadele'nin⁶ provokatif bir grup olduğunu düşünüyorum. Şahsen sanatta provokasyonu seviyorum. Keşke sadece sanat eserlerine tepki gösterilseydi. Hiç olmazsa sanatın toplumla buluşmasının bir biçimi olurdu. Ama Tophane ve Cihangir farklı hayat tarzlarını temsil eden iki komşu mahalle. Olay iki delikanlının girip bira içmek istemesinden kaynaklanmış bile olabilir. Tabii bu kadar masum olmayabilir de, bilemiyorum... Ama "hepimiz birbirimizin hayat tarzına hoşgörülü olmalıyız." yaklaşımına güvendiğimi de söyleyemem. Yani adamın hayat tarzı başkalarına hoşgörülü olmamayı gerektiriyorsa ne yapacağız? Böyle insanlar yok mu? Dolayısıyla "hoşgörü" bence içi boş bir laf. Ancak öyle bir toplumsal hukuk oluşturulacak ve bu hukuk yasalarla öyle bir güvence altına alınacak ki, kimse birbirinin yaşam tarzına karışıp racon kesmeyi aklının ucuna getiremesin.

İzleyici: Edebiyat ve kısa film yarışmaları gibi organizasyonların öğrenciler için nasıl avantajları olabilir? Bunu değerlendirebilir misiniz?

Tuna Kiremitçi: Yarışmaların zaten bir tek gençlere hayrı dokunabilir. Kelli felli adamların yarışmalara katılması bana çok komik geliyor. Varlık'ın "Yaşar Nabi Nayır Ödülleri" hâlâ düzenleniyor bildiğim kadarıyla. Jüride değerli isimler var ve ödül almanız bile içlerinden birinin yarın bir yerde karşılaştığınızda "şairlerini okumuştum ve gerçekten iyidiler" demesi güzel olabilir.

Kitaplarınızı yayınlatmadan önce çevrenizdeki yakınlarınıza okutur musunuz?

Tuna Kiremitçi: Evet ama okuyanların yazar olmamasına dikkat ediyorum.

Oyunculukla ilgili teklif geliyor mu hiç? Geliyorsa, nasıl bakıyorsunuz bu tekliflere?

Tuna Kiremitçi: Bazen geliyor ama kabul etmiyorum. Popüler dünyanın içinde kendimi rahat hissedemiyorum.

---

6 Bu grubun yaptığı işler için bkz. www.extramucadele.com

Ben gördüm sizi!**Tuna Kiremitçi:** Nerede?**Avrupa Yakası'nda, konuk oyuncu olarak.**

Tuna Kiremitçi: Evet, öyle bir şey olmuştu. Bir keresinde de Çağan Irmak bir rol teklif etmişti, ama o zamanlar henüz araba kullanmayı bilmediğim için kaçırmıştım. Çünkü arabalı takip sahneleri vardı senaryoda.

Bu yakınlarda daha çok yeni romanınızla ilgilendiğinizi söylediniz, peki şiire devam ediyor musunuz?

Tuna Kiremitçi: Şiirin büyük bir zorluğu var: Türk romanı iyi bir gelenektir, Türk öykücülük geleneği de iyidir, fakat şiir geleneğimiz bu ikisiyle karşılaştırılamayacak kadar muazzam bir derya. Haliyle, bu ummanın içinde kayboluyorsunuz. Çünkü Şeyh Galib'ten Nazım Hikmet'e, Tevfik Fikret'ten Attilâ İlhan'a, dev bir ağaç karşılıyor sizi. Bunları okuduysanız, şiir yazmak o kadar kolay olmuyor. "Adam 1950 yılında bunun çok daha güzelini yazmış, ben susayım şimdi" diyorsunuz. 24 saat dünyaya şiir penceresinden bakmadıktan sonra şair olmaya imkân yok. Şiir kitabı çıkarmış, hatta ödüller almış biriym ama kendime şair demem. Şairler dünyayla insan arasında bizim kuramadığımız bağlantılar kurup bunları dilin tüm zenginliğiyle ifade edebilen insanlar. İtiraf edeyim, şairlerden biraz korkarım. Her zaman karanlık tarafları vardır. Oralardan beslenirler hep. Oysa roman daha çok bir disiplin işi bu yüzden bana daha uygun. Şiiri 24 saat yaşayan birinin gündelik hayatı nasıl sürdürdüğünü de hayal edemiyorum açıkçası. Başka bir boyut, başka bir "kafa" gerekiyor şiire. Yoksa çok şiir yazılıyor ama bir *Göğe Bakma Durağı* (Turgut Uyar) çıkmıyor. Bu saygımdan dolayı artık yayınlamak konusunda eskisi kadar muhteris olamiyorum.

Peki bir roman yazarken her şeyden soyutlanıp, sadece yazdığınız zamanlar oluyor mu?

Tuna Kiremitçi: Şu anda öyle mesela. Yeni albümler, filmler, televizyonda yeni programlar, hatta futbol bile eskisi kadar ilgimi çekmiyor. Sadece yazmak istiyorum, daha çok öyle bir ruh halindeyim.

Kitaplarınızın isimlerini ne zaman koyuyorsunuz? Kitabı yazdıktan sonra mı, yoksa yazmadan önce zaten biliyor musunuz?

Tuna Kiremitçi: Bazılarında biliyorum, yani *Git Kendini Çok*

Sevdirmeden'in adını biliyordum başta, *Bu İşte Bir Yalnızlık Var*'ı yazdıktan sonra koydum. Zorlandığım bir konudur. Genellikle panik yaşıyorum ve doğru kararı vermiş olduğumdan hiçbir zaman emin olamıyorum. Çok da önemli değil bence, başlık kitabın içeriğine dair bir anlam üretebiliyorsa yeterlidir.

Keşke bu kitabı, bu romanı ben yazsaydım dediğiniz bir yapıt var mı?

Tuna Kiremitçi: Italo Calvino'nun bazı kitaplarını yazmış olmak isterdim herhalde. Ama dediğim gibi, gelecek ay sorarsanız başka bir cevap verebilirim.

Yazarken fikrini aldığınız, danıştığınız insanlar oluyor mu?

Tuna Kiremitçi: Oluyor, ama çok fazla değil. Demin konuştuk ya, objektif eleştiri bulmak zor. Hayatta düşüncelerini açıklıkla paylaşabileceğim çok az insan oldu. Hatta, zaman geçtikçe bu konu daha da çetrefilleşiyor.

Yazar tek başına mıdır ya da tek başına mı olmalıdır?

Tuna Kiremitçi: Yazarlık bütünüyle yalnız yürünen bir yol. Kimsenin kimseye verebileceği çok fazla tavsiye yok. İnsanın kendi yolculuğunu yaratması lazım, en çileli tarafı da bu. Çünkü birinin doğrusu bir başkası için geçerli olmayabiliyor. Sevdiğiniz bir yazarın tarzından etkilenmeniz felakete yol açabiliyor. Bu başınızı taşlara çarpa çarpa bulduğunuz bir yol.

Karakterlerin sizi boğduğu oluyor mu? Çok düşünür müsünüz kendi karakterleriniz üzerine?

Tuna Kiremitçi: Yazdığım karakterleri severim. Hatta sevimsiz olanlarını bile severim bazen. *Yolda Üç Kişi*'de Feridun Sait diye bir karakter vardı mesela, lanet olasıca bir adam. Ama ben onu yazmaktan hoşlanmıştım. Değişik derinlikleri olan bir karakterdi, daha önce yazdıklarım benzemiyordu.

Bunları kısa film yapmayı düşünmez misiniz?

Tuna Kiremitçi: Neyi mesela?

Sevdiğiniz karakterleri.

Tuna Kiremitçi: Kısa film karakterden çok fikre dayalı olduğu zaman güzel bence. Ama neden olmasın?

İzleyici: Gençlerin daha çok roman ve öyküyle uğraşması daha

önce bahsettiğiniz gibi Türk şiirinin zorluğundan mı ileri geliyor sizce?

Tuna Kiremitçi: Şiir yazarak şöhrete ulaşmanın zorluğundan da kaynaklanıyor. Daha doğrusu, roman yazarak “yırtabileceklerine” ihtimal veriyorlar, ama bunun şiirle olmayacağını bir şekilde çakıyor herkes. Ama yazan yazıyor tabii. Canavar gibi şiir üreten insanlar var hâlâ. Ama dediğim gibi, hayatını şiire adama cesaretini gösteren ve bunun bedelini ödemekten kaçınmayan insanlar tüm dünyada azalıyor. Çünkü bugün çok fazla caydırıcı var.

İzleyici: Yazıp bitirdiğiniz fakat bize ulaşmayan bir kitabınızdan bahsettiniz. Peki bize ulaşıp ulaşmamasını neye göre belirliyorsunuz? “Evet bu kitap yayınlanabilir.” diyebileceğiniz belirli kriterleriniz var mı?

Tuna Kiremitçi: Benim tek kriterim kendi okumaktan hoşlanacağım şeyler yazmak.

İzleyici: Fakat o kitabı çok sevdiğinizi de söylemiştiniz?

Tuna Kiremitçi: O kitabın yanlış anlaşılabileceğini düşündüğüm için vazgeçtim. Yoksa okuduğum zaman hoşuma giden bir hikâye ama fazla kişisel. Düşmanlarımın elinde silaha dönüşebilir. Yoksa çok fazla hesap yaparak yazan biri değilim.

Okurlardan gelen geri dönüşleri merak ediyor musunuz?

Tuna Kiremitçi: Evet ediyorum, köşe yazılarına genellikle daha çok geliyor.

Peki yabancı dile çevrilen kitaplarınız var mı?

Tuna Kiremitçi: *Dualar Kalıcıdır*, sekiz dile çevrildi. Dinlerimizin ve ideolojilerimizin farklılığına rağmen aynı duaları ettiğimizi anlatan bir roman. Bu evrensel mesajın da etkisiyle çok sayıda çevirisi oldu. Aynı sayıda olmamakla beraber, çevrilen başka romanlarım da var.

Peki bir kitabı kendi kültürünün, kendi toplumunun okumasıyla başka kültürlerin, başka toplumların okuması arasında nasıl bir fark var sizce?

Tuna Kiremitçi: Farklı tabii, mesela Türkiye’de ben popüler kabul edilen bir yazarım. Ama Yunanistan’da “edebi” sayılıyorum. Çünkü az satıyor orada kitaplarım. Şaka bir yana, bu, ülkeden ülkeye değişiyor. Gelen yorumların farklılığından anlıyorum.

Yazın serüveniniz boyunca ara verdiğiniz bir dönem oldu mu? Hani yazamıyorum artık ya da yazamayacağım bundan böyle dediğiniz bir dönem.

Tuna Kiremitçi: Oldu tabii. Herkesin olmuştur. Ama yazmadan nasıl yaşanacağını bilmediğinizden, er-geç kalemi elinize yeniden alıyorsunuz.

İzleyici: Bizim lisede edebiyat öğretmenimizin yapmış olduğu bir çalışma vardı; sınıfça herkes bir roman okur, sonra bütün sınıfın önünde sunum yapardık. Sunumların sonunda edebiyat hocamız “Siz olsaydınız bu kitabı nasıl bitirirdiniz?” diye sorardı. Şimdi bu suali size yöneltecek olursak, şimdiye kadar yazmış olduğunuz romanlarınızdan sonunu keşke şöyle bitirseydim demiş olduğunuz bir roman oldu mu?

Tuna Kiremitçi: Güzel bir çalışma yöntemiymiş. Yaratıcılığa sevk eden bir yöntem.

İzleyici: Biraz da insanların kendi duygularını yansıtabileceği bir çalışmaydı.

Tuna Kiremitçi: Haklısınız... Sorunuza dönersek, *Git Kendini Çok Sevdirmeden*'i sürdürebilirim gibi geliyor bana. Ama başka bir roman olarak kaldığı yerden mi devam eder, yoksa daha ileri bir tarihten mi, bilmiyorum.

İzleyici: Bir ideolojiyi ya da bir fikri savunmak için yazılan ciltlerce kitabın neden yazıldığını anlayabiliyorum, ama siz bir romancı olarak neden yazıyorsunuz romanlarınızı? Yani bunu bir boşalma eylemi olarak mı yoksa yeni hayatları yoktan var etmenin cazibesi olarak mı görüyorsunuz? Neden roman yazılır?

Tuna Kiremitçi: Başka bir şey yapamadığım için...

İzleyici: Şundan dolayı merak ediyorum: Siz “bundan para kazanılmıyor, bundan geçim sağlanamıyor” dediniz. Yani bu sadece bir boşalma eylemi mi?

Tuna Kiremitçi: Romancılıktan para kazanılmaz diye bir şey yok. Fakat roman yazmak için harcadığınız zamanı ve kendinize yaptığınız yatırımı (ilk okuduğunuz kitaptan bugüne kadar) düşünün. Aynı sürede mesela ticarete kazanabileceğinizin yanında romanın size getirdiği akçe bir şey değil. Bundan bahsediyorum. Yazmak beni mutlu ediyor, başka da bir şey yapabileceğimi zannetmiyorum. Kendi dünyanızı yaratıp onun içerisinde geliyorsunuz, başkalarıyla bunu paylaşıyorsunuz ve bu her bakımdan çok büyüğü bir şey.

Baştan bir tercih yapmışsınız ve yazmaya erkenden lisede başlamışsınız.

Tuna Kiremitçi: Ama “gel seni şirketin başına geçirelim.” dediler de “hayır roman yazacağım ben” gibi bir durum olmadı. Hayatta yetenekleriniz ve sahip olduğunuz özellikler sizi bir tarafa ister istemez yönlendiriyor.

İzleyici: Okuduğum üç kitabınızda da insanların birbirlerinden ayrıldığını gördüm, ama bunun sebebine dair bir şeye rastlamadım. Bu kendi hayatınızla ilgili bir şey mi?

Tuna Kiremitçi: Nedenleri açıklanıyor sanıyorum. Hepsinin bir sebebi var.

İzleyici: Mesela *Git Kendini Çok Sevdirmeden*'de Arda ile Ertuğrul yıllar sonra bir araya geliyorlar, ama daha öncesinde neden koptukları açıklanmıyor. Üçünü de yeni okuduğum için iyi hatırlıyorum. Bunun kendi hayatınızla ilgili bir şey olup olmadığını merak etmiştim aslında.

Tuna Kiremitçi: Beni daha çok hayattaki imkânsızlıklar ve çelişkiler ilgilendiriyor. Yoksa mutlu aşk yok mudur? Vardır, ama orada kitabı yazılacak bir şey yoktur. Ama ne zaman bir imkânsızlık, bir çelişki doğuyor, işte orada piyeslerin, sinemaların, romanların konusu olabilecek dramatik durumlarla karşılaşılırsunuz.

İzleyici: Siz de tam bu noktada kitabı bitiriyorsunuz genelde. Ayrılan insanlar bir araya geliyor ve kitap bitiyor.

Tuna Kiremitçi: Bazen gelemiyorlar da...

İzleyici: Bazen, ama geldikleri noktada, tamam dediğin anda bir anda kopuyorlar yine.

Tuna Kiremitçi: Evet, *Git Kendini Çok Sevdirmeden*'i yazmamın üzerinden yıllar geçti. O zamanlar “acaba devamını mı yazsam?” diye espri yapmıştım. Ama şimdi ciddi olarak devamının yazılabileceğini düşünüyorum, belki de bir gün sahiden yazarım.

İzleyici: Az önce Yunanistan'da kitaplarınız az satıldığından dolayı derin bir yazar olarak görüldüğünüzden bahsettiniz.

Tuna Kiremitçi: Şaka yaptım efendim.

İzleyici: Ama böyle bir şey gerçekten var. Yani kitapları çok satan yazarlar genelde daha basit görülürler.

Tuna Kiremitçi: Öyledir. Bu konuda yapılacak bir şey yok.

İzleyici: Buna içerliyor musunuz? “Keşke az satsaydım da, ben de derin sayılsaydım.” dediğiniz olmuyor mu?

Tuna Kiremitçi: Herkes kitabının mümkün olduğu kadar çok kişiye ulaşmasını ister. Bunun istisnasını ben görmedim. Ama çok satan yazarlarla ilgili öyle bir algı vardır. Bu konuda elimizden bir şey gelmez. Çünkü yazar milleti çok kıskançtır ve dedikodu yapmaya çok meraklıdır.

İzleyici: Şu anki Tuna Kiremitçi'den memnun musunuz?

Tuna Kiremitçi: Buna epeydir kafa yormadığıma göre memnunum demektir. Tabii çok zorlu süreçler geçirdim. Kendimle her daim kavgalı bir tarafım da var. “Daha iyi şeyler yazmış olmam lazımdı” dediğim oluyor mesela. Ama Lale Müldür’ün de dediği gibi, belki de asıl romanlar kırk yaşından sonra yazılıyordur. Yine de, inşallah bu memnuniyetsizliği hissetmeye devam ederim. Belki de bu sayede yazabiliyorumdur.

Tuna Kiremitçi kimdir?

1973'te Eskişehir'de doğdu. Eskişehir'de başladığı ilköğrenimini Ankara'da tamamladı. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'ndeki sinema eğitimi sırasında çekmiş olduğu kısa filmler çeşitli festivallerde ödüller aldı. İlk şiirleri, Galatasaray Lisesi yıllarında Varlık Dergisi'nde yayımlandı. 1994 yılında yayınlanan *Ayabakanlar* adlı kitabı ile Yaşar Nabi Nayır Şiir Ödülü'nü kazandı. 1997'de Bosnalı şair İzzet Saraylıç'le Erguvan Balkan Şiir Ödülü'nü paylaştı. 2002'de çıkan ilk romanı *Git Kendini Çok Sevdirmeden* büyük yankı uyandırdı ve o yılın önemli edebiyat olaylarından biri kabul edildi. İlk romanından bugüne yazdığı tüm kitaplarıyla geniş bir okuyucu kitlesiyle buluşan yazar, *Hürriyet* gazetesinde köşe yazarlığını sürdürmektedir.

Kitapları

- Ayabakanlar, 1994 (şiir)
- Akademi, 1998 (şiir)
- Git Kendini Çok Sevdirmeden, 2002 (roman)
- Bu İşte Bir Yalnızlık Var, 2003 (roman)
- Bazı Şiirler Bazı Şarkılar, 2003 (derleme şiirler)
- Yolda Üç Kişi, 2005 (roman)
- Dualar Kalıcıdır, 2007 (roman)
- Küçüğe Bir Dondurma, 2009 (roman)

Başlıca Ödülleri

- 1994 Yaşar Nabi Nayır Şiir Ödülü
- 1997 II. Balkan Şiir Günleri Genç Erguvan Ödülü
- 2003 Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yılın Yazarı Ödülü
- 2005 İTÜ EMÖS Yılın En İyi Yazarı Ödülü